

“Het is geen kwestie van de sociale zekerheid kunnen betalen, het is een kwestie van willen.”

Op 26 januari organiseert ACV Openbare Diensten een webinar over de sociale zekerheid. Spreker **MATTHIAS SOMERS** is wetenschappelijk medewerker bij Denktank Minerva. In het verleden werkte hij voor de studiedienst van ACV-CSC.

FOTOGRAFIE
Anton Coene

TEKST
Willem-Jan van Ekert

“Het belang van een goed functionerende en gefinancierde sociale zekerheid mag je niet onderschatten. Sociale uitkeringen zorgen ervoor dat zo’n 3,3 miljoen Belgen boven de armoedegrens blijven. Zonder die garantie van de sociale zekerheid zou bijna de helft van de Belgen onder de armoedegrens leven. Dankzij de uitkeringen is het ‘slechts’ 15 procent. De sociale zekerheid beschermt onze levensstandaard, zelfs wanneer die boven de armoedegrens ligt. De inkomensvervangende wordt namelijk voor een deel bepaald door het loon dat je ontvangt. Zo zijn banken ook gerustgesteld als je bijvoorbeeld een huis wil kopen. De sociale zekerheid biedt dus ook een springplank om meer te bereiken. Op collectief niveau is ons systeem misschien wel nog belangrijker. Want wie zonder werk valt, draagt minder bij aan de economie waardoor de economie op haar beurt achteruitholt en we in een vicieuze cirkel terechtkomen. Een goede sociale zekerheid stopt deze cirkel al in een eerste fase.”

“Het is niet omdat men vaak beweert dat de sociale zekerheid onbetaalbaar wordt, dat het ook waar is. Een sterke sociale zekerheid vraagt veel middelen. Vandaag wordt ongeveer een kwart van het bruto nationaal product aan de sociale zekerheid gespendeerd. En met de vergrijzing zal dat aandeel waarschijnlijk nog toenemen, tot 27 of 28 procent. Tegelijk neemt onze welvaart in zijn geheel jaar na

jaar toe: elke 35 à 40 jaar worden we dubbel zo rijk. Het is dan ook geen kwestie van de sociale zekerheid kunnen betalen, het is een kwestie van willen. Mensen die zeggen dat het onbetaalbaar wordt, zeggen eigenlijk dat ze geen goesting hebben om nog bij te dragen.”

“Nu schuiven we meer en meer op naar de aanvullende verzekeringen. Het winstbejag van de verzekeraars moet je incalculeren in je premie. Bovendien bepaalt een private verzekeraar de hoogte van de premie op basis van het ingeschatte ‘risico’. Kortgeschoolden lopen bijvoorbeeld globaal een groter risico om zonder baan te vallen, of langdurig ziek te worden: zij zullen dan ook een relatief hogere premie moeten betalen als ze een verzekering tegen werkloosheid of ziekte willen afsluiten. Hoe kwetsbaarder iemand is, hoe moeilijker het wordt om je tegen die kwetsbaarheid te beschermen.”

“Ons systeem werkt volgens het principe dat je eerst moet werken en bijdragen om van de voordelen ervan te kunnen genieten.

Er is echter een groot probleem voor jongeren die werken. Ze worden steeds vaker in statuten geduwd waarbij de werkgevers de risico’s op hen afwentelen. Ze bouwen daardoor te weinig sociale rechten op. Ook de hervorming van de wachtperiode zorgt ervoor dat jongeren moeilijker en moeilijker een werkloosheidsuitkering krijgen. Die worden nu richting OCMW en leefloon geduwd. Gelukkig vinden de meeste schoolverlaters een job. De situatie dramatiseren is daarom niet nodig en zou een slechte zaak zijn omdat men zo het vertrouwen in onze sociale zekerheid wegneemt. Het verhaal dat er voor hen later geen sociale zekerheid meer zou zijn, is complete nonsens. Het is een kwestie van willen: willen we dat de sociale zekerheid ook in de toekomst sterk genoeg blijft om het fundament te zijn van onze welvaart?”